

Aasen Line

KD

20 DES. 2006

200605083-43

Fra: Kirsti H. Jacobsen [rektor@dnslondon.com]
Sendt: 20. desember 2006 10:35
Til: Postmottak KD
Emne: Høringsuttalelse

Vedlegg: Høringsuttalelse03NUF.doc

Høringsuttalelse03N
UF.doc (1 M...

Jeg vedlegger herved høringsuttalelse fra Norske utenlandsskolers Forening
- NUF ang. forslag til endringer i friskoleloven.

Med vennlig hilsen,

Kirsti Huitfeldt Jacobsen
Headteacher
The Norwegian school in London Ltd.
28 Arterberry Road
London SW20 8AH
England

Tel. +44 (0)20 8947 6627
E-mail: rektor@dnslondon.com

Norske Utenlandsskolers Forening

C/O The Norwegian School in London
28 Arterberry Road
SW20 8AH London
ENGLAND

20.12.2006

DET KONGELIGE KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Postboks 8117 Dep
NO- 0032 Oslo
NORWAY

HØRINGSUTTALELSE TIL FORSLAG OM NY PRIVATSKOLELOV

Vi viser til høringsbrev av 10.10.2006, høringsnotat og forslag til ny lov.
Deres ref.: 200605083-/CB.

Bakgrunn for høringsuttalelsen.

Norske Utenlandsskolers Forening (NUF) er en interesseorganisasjon for norske skoler i utlandet som mottar statsstøtte. De 10 medlemsskolene holder til i Spania, Belgia, Frankrike, England og Qatar. Vi har valgt å lage en felles høringsuttalelse om forslag til ny privatskolelov med bakgrunn i de problemstillingene vi opplever som mest sentrale for friskolene i Europa og Qatar.

Mange av de norske skolene i utlandet som er tilknyttet NUF er små, og alle er langt fra dagliglivet i Norge. De har til felles at de er det eneste norskspråklige skoletilbud i det området de betjener. I motsetning til mange friskoler i Norge har de ikke fått friskolestatus som baserer seg på et religiøst eller pedagogisk særpreg, men kun for at de er i utlandet. Slik sett har vi tidligere erfart at vi oftest ikke blir betraktet som ordinære friskoler/privatskoler, men som vanlige norske grunnskoler som ligger utenfor landets grenser. Skolenes mål er ikke å drive privat virksomhet, men kort og godt å gi et norsk utdanningstilbud til norske barn og ungdommer.

Seg imellom har skolene ulike særpreg: noen gir tilbud innenfor hele det 13-årige opplæringsløpet, noen har norskspråklig barnehage og grunnskole under samme tak, noen har tett tilknytning til en internasjonal skole i deler av sitt undervisningstilbud.

Plasseringen av skoler spiller at det er to hovedgrunner til at skolene har blitt etablert. Noen av skolene ivaretar et norsk skoletilbud til barn og familier med kroniske helseplager som bedres i et annet klima enn det norske. De andre er et viktig tilbud for familier som av arbeidsmessige grunner er utstasjonert i noen år, enten for norsk utenriktstjeneste, forsvar eller næringsliv, og som så skal tilbake til Norge.

Alle skolene forholder seg til den til enhver tid gjeldende norske læreplanen og andre krav som blir stilt i sammenheng med friskoleloven. NUF-skolene bestreber seg på å være gode

norske skoler for elever som er innom skolene for kortere eller lengre perioder, og som ønsker eller behøver kontinuitet i sin norske utdanning.

Generelt sett vil vi uttale at vi registrerer en markant negativ dreining i departementets holdning til friskoler/privatskoler og – dessverre - spesielt når det gjelder norske skoler i utlandet.

NUF har i andre sammenhenger ønsket å fremheve at først privatskoleloven og senere friskoleloven i liten grad ivaretar de spesielle forhold som preger friskolene i utlandet. Vi mener at vi primært er en forlengelse av det offentlige norske skoletilbudet. I forbindelse med den varslede endringen av Friskoleloven håpet vi at de norske skolene i utlandet skulle få sin egen lov, eller eget kapittel i loven, som bedre ivaretok realitetene i å drive norske skoler utenlands. Dette dreier seg for eksempel om ulike juridiske aspekter ved å forholde seg til to lands lover og forskrifter, inntak av elever, henvisninger til "heimkommune", lønns- og arbeidsvilkår for personalet, fastsetting av skolepenger osv. I stedet opplever vi at vi blir spesielt uthevet med begrensninger i loven.

I forbindelse med den forestående lovendringen ønsker vi nok en gang å påpeke behovet for å få en lov for norske friskoler i utlandet som er spesielt beregnet for deres situasjon. På denne måten vil usikkerheten knyttet til tolkning av lovteksten når det gjelder utenlandsskolene minke. Dette vil hjelpe både skolene som skal etterleve loven og de norske myndigheter som har tilsynsansvaret for norske skoler i utlandet. Vi vil gjerne bidra i et slikt opprydningsarbeid, for å få frem de formuleringer som er uklare for skoler i utlandet.

Vurdering av sentrale punkter i høringsforslaget.

Kunnskapsdepartementet mener primært at norske statsborgere som velger å flytte utenlands må benytte de velferdsordningene som finnes i det landet de flytter til, f.eks. helse- og sosialtjenester, barnehager, skole mv. Etter NUFs mening bygger dette på en snever tolkning av å "velge å flytte utenlands".

Norske arbeidstakere, i både privat og offentlig tjeneste, som sendes til utlandet for å bidra til å ivareta norske interesser politisk, økonomisk, militært og kulturelt vil ofte ha forholdsvis korte opphold. Vi vet at mange av disse kun vil ønske å flytte hvis de kan oppleve kontinuitet i sine barns skolegang. Flere av skolene i utlandet har blitt opprettet nettopp for å tilfredsstille slike behov.

Andre departementer er opptatt av at Norge markedsfører seg i utlandet og utnytter det potensialet som globalisering og internasjonalisering kan ha for norske interesser og norsk næringsliv. Vi kan anta at antallet utsendte medarbeidere fra Norge bare vil øke i tiden fremover.

Familier som flytter av helsemessige årsaker har ofte barn som har vært mye syke og mistet mye undervisning av den grunn. Utfordringene for dem er store når det gjelder å ta igjen skolegang og undervisning som har blitt skadelidende under deres sykdomsperioder. Å skulle etablere seg i et nytt skolesystem med et annet morsmål vil sannsynligvis være for utfordrende.

Alle "utland" har ikke samme offentlige skoletilbud som vi er vant til i Norge, og språklige utfordringer kan medføre at alternativet ikke blir vertslandets skoler, men heller internasjonale skoler - ofte basert på britiske eller amerikanske skoleplaner. Disse skolene har ofte høyere skolepenger enn et tilsvarende norsk tilbud. For en elev som skal være 1-2 år i utlandet er det ikke nødvendigvis en gunstig løsning – uansett alder.

I departementets høringsnotat fremgår det at departementet likevel mener at det i visse tilfeller kan være rimelig at barn i opplæringspliktig alder får et norsk grunnskoletilbud, da det vil kunne gjøre både utenlandsoppholdet og hjemkomsten enklere for disse barna. Dessverre mener ikke departementet at disse hensynene gjør seg gjeldende i samme grad når det gjelder videregående opplæring. Dette er et av de hovedpunktene i høringsforslaget som har skapt mest uro blant de skolene i utlandet som har videregående skole pr. i dag.

Departementet har uttalt at det på bakgrunn av høringen særskilt vil vurdere om også de videregående tilbudene i utlandet skal kunne drives videre med rett til tilskudd etter privatskoleloven, eller om disse tilbudene skal få en rimelig overgangsordning med hensyn til avvikling etter privatskoleloven. Det er ikke tvil om at mange av de forhold som er nevnt over i forhold til "familier som velger å flytte utenlands" også i stor grad gjelder for elever på videregående skoler, og en eventuell avvikling vil få store ringvirkninger i norske miljøer i utlandet.

I tillegg legges det opp til at mulighetene til å få godkjent driftsendringer for eksisterende videregående skoler i form av økt elevtall, nye trinn og nye utdanningsprogram fjernes. Usikkerheten som er skapt på dette området har store praktiske konsekvenser for mange elever, foreldre og ansatte allerede fra skoleåret 2007/2008.

Vi vil på det sterkeste oppfordre departementet til spesielt å vurdere de reelle forhold på NUF- skolene, før avgjørelse om endring av loven når det gjelder norske videregående skoler i utlandet blir tatt.

Vi har fem forslag til forandring av punkter i lovforslaget som spesielt berører norske skoler i utlandet.

A. Til § 2-1. Godkjenning av skolar

Høringsnotatet: 8.2.4 og 8.2.10 om norske videregående skoler i utlandet

Det foreslås i lovforslaget at muligheten til å få godkjent norsk videregående skole i utlandet strykes. Begrunnelsen er at ungdom i den alderen bør gå på de nasjonale/internasjonale skoletilbudene som allerede finnes i det landet eleven flytter til. Med bakgrunn i vår tidligere argumentasjon foreslår vi at dette endres.

Vårt forslag til nytt punkt e) under § 2-1

e) norsk grunnpoplæring i utlandet. (grunnskole og vidaregående).

B. § 2-2. Krav til verksemda til skolen

Høringsnotatet: 10.4 Departementets vurderinger og forslag; minimumskrav til elevtall
Det foreslås her et minimumsantall elever på 20 for at en skole kan opprettes.
Vi har forståelse for grunngeving og argumentasjon for å sette et minimumsantall når det gjelder private skoler i Norge. Vi vil imidlertid påpeke at det kan være andre og mer

tungtveiende grunner til at en bør gi norsk skoletilbud i utlandet, selv om elevtallet er lavere enn 20 ved oppstart. Hvis denne bestemmelsen hadde eksistert tidligere, ville neppe noen av de norske skolene i utlandet ha blitt godkjent, idet det tar en stund før en skole får etablert seg.

Vårt forslag til tillegg i § 2-2, nytt avsnitt 4:

Når det gjeld norske skolar i utlandet, blir søknadane vurdert i kvart einiskild høve, utan omsyn til talet på elevar.

C. § 3-1. Inntak av elevar.

Høringsnotatet: 12.2 Departementets vurderinger og forslag. Inntak av voksne elever.

I §3-1. 2. ledd slås det fast at "Norske videregående skolar i utlandet kan ikkje ta inn vaksne". Dette kom inn i friskoleloven sommeren 2005. Etter vårt syn burde de norske videregående skolene i utlandet være åpne for voksne elever. Mange voksne med kroniske helseplager har fått sin skolegang avbrutt i ungdomsårene og sykdommen har medvirket til at de ikke har fått tatt ut sin rett innen tilmålt tid. Ved at det er tilbud om videregående opplæring i utlandet, vil de kunne oppnå en fullført videregående skolegang.

Vårt forslag til ny siste periode i andre avsnitt i § 3-1:

Norske vidaregåande skolar i utlandet kan ta inn vaksne elevar som søker på helsegrunnlag.

D. § 3-5. Særskild språkopplæring for elevar frå språklege minoritetar

Høringsnotatet: 17.3 Særskilt språkopplæring for elever i utlandet

Skolene tilknyttet NUF har lenge ventet på en avklaring på §3-5 i friskoleloven, da vi har noen elever som ville fått tilskudd til slik opplæring hvis de hadde gått på skole i Norge. Dette kan være elever som har en norsk forelder, men som har vokst opp og gått på skole i et annet land tidligere. Vi har også familier som har kommet til Norge som flyktninger, men har søkt seg til utenlandsskolene pga. helseproblemer i familien. Disse er norske statsborgere, men har annet morsmål enn norsk. Noen av disse barna har ikke tilstrekkelig språkkunnskap til å kunne følge klasseundervisning på norsk. De kan ha et uutviklet begrepsapparat på norsk som fører til vansker også med å følge undervisningen i andre fag.

Det krever ekstra ressurser fra skolen for å tilrettelegge særskild språkopplæring og vil være vanskelig å gjennomføre uten ekstra utgiftsdekning.

Hvis departementets forslag blir stående, kan vi ikke se at utenlandsskolene kan bli pålagt å ta inn disse elevene selv om de er norske statsborgere.

Vi ber om at det vurderes nøye om det er riktig at retten til særskilt norskopplæring ikke skal gjelde ved norske skoler i utlandet.

Vårt forslag til endring av §3-5 siste periode:

Føresegna gjeld også for elevar ved norske skolar i utlandet.

Subsidiært forslag: Etter høringsutkastets forslag til §3-5 tilføyes: Elevar som har slike behov, har ikkje rett til å bli tatt inn som elevar ved dei norske skolane i utlandet.

E. § 3-7. Skyss m.m.

Høringsnotatet: 14.5 Særlig om tilskudd til skoleskyss og innlosjering i utlandet

Foreldre til elever ved utenlandsskolene har hatt rett til tilskudd til skoleskyss og innlosjering på lik linje med skoler i Norge i minst 20 år - under ulike regjeringer og utgaver av privatskole-/friskolelov. En del av grunngevingen mot å ta bort denne retten nå, kan se ut for å være at "Utregningen av skyssavstand og utgiftsgrunnlag for skyss og innlosjering innebærer en forholdsvis omfattende administrasjon for skolene i utlandet og staten v/Fylkesmannen i Oslo og Akershus." Vi synes det er påfallende at omfanget av administrative arbeidsoppgaver skal brukes som argumentasjon i en sak som dette. At denne retten nå tas bort oppfattes som en del av den negative holdning departementet har mot de norske utenlandsskolene. Vi ser ingen grunn til at dette tilskuddet skal være annerledes for foreldre til elever ved norske utenlandsskoler enn ved skoler i Norge.

Vårt forslag til endring av §3-7 siste periode:

" og for elever ved norske skolar i utlandet." strykes.

Andre kommentarer

Når det gjelder de andre forslagene til endring har vi ingen motforestillinger.

§8.-3 Iverksetjing fastslår at "Lova tek til å gjelde fra 1. oktober 2003." Det ser ut til at denne paragrafen har blitt stående uendret fra "Lov om frittstående skolar" og trenger å oppdateres.

Med vennlig hilsen,

For Norske Utenlandsskolers Forening

Kirsti Huitfeldt Jacobsen
leder

På vegne av følgende skoler:

Den norske skole Costa Blanca,

Den norske skole Costa del Sol

Den norske skole Gran Canaria

Den norske skole Rojales

Costa Blanca Undervisning, Albir

Den norske skole i London

Scandinavian school in Brussels

Qafco Norwegian School

Lycee International, Section danoise et norvegienne, norsk avd., Paris

SHAPE International School, Norwegian Section